

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

CAPVT XXI.

ARGVMENTA.

1. *Quid sit Christi Euangelium.*
2. *Quare nobis reuelatum.*
3. *Quid doceat potissimum.*

Euangelium est sermo de Christo, quo beneficium illius nobis denunciatur, sicut inquit Apostolus 1. Corint. 15. Notum vobis facio (erynnere) Euangelium meum, quod prædicaui vobis, quod Christus mortuus est pro peccatis nostris, secundum quod prædixit scriptura Esai. 53. Oblatus est &c. Et resurrexit, & visus est post resurrectionem, scilicet propter iustificationem nostram, Rom. 4. id est, ut nos nunc propter ipsum iusti reputemur, & inueniamur in accusatione peccati, Diaboli & mortis. Sic Ioannis 3. Sic pater dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Hæc sunt tria immensa beneficia Christi quæ nobis denunciantur, ut credamus in illum, & illa acceptemus. Et quartum, scilicet si quid petierimus patrem in nomine eius, illud sub iuramento promissit: Amen amen, inquit, dico vobis: Si quid petieritis &c. Ioan. 16. Hæc sunt læta conscientia & lætum nuncium, multo lætius quam erat bonum nuncium Iudæorum, quod Dauid prostrasset magnum illum Goliath, 1. Reg. 17.

Quia natura nostra oppressa peccato & ignorantia propter lapsum Adæ, non potest ex se statuere, quod Deus velit ignoscere peccata, & dare vitam peccatorum inimico: Imaginamur enim quod Deus iustus & severus sit, quod retineat peccatum, & non dimittat
medium

medium, sicuti homo inuidus facit. Deindè nec homo illam remissionem capere potest ex lege, eò quòd lex suis satisfactoribus promittit præmia, Deut. 26. Leuitic. 16. Exod. 20. si quis perfectè legem seruauerit, & maledicit neglectores, Deut. 17. Ideò ex lege scire non potest, quòd Deus velit gratis ignoscere.

Ideò Deus reuelat ab initio se uelle nobis ignoscere ac restituere ad vitam æternam, & hoc propter suam misericordiam, gratis propter CHRISTVM, & non propter legis obseruantiam. Sic Genes. 3. promittit semen, id est, Christum, Galat. tertio. Quòd semen est causa & fons, quòd serpens nihil efficit in nobis, non nostra opera sunt causa, etsi exigantur etiam: Sic Abrahamo dicitur Genes. 22. In semine tuo benedicentur &c. Igitur propter ipsum Christum uult misereri gratis, id est, ex misericordia, & quatenus certi de hoc essemus ad accipiendum ueniam, dedit ipsum filium unigenitum uictimam pro nobis, Esaiæ 53. Galat. primo, ut nunc propter ipsum nostri uelit misereri. Et signanter dicitur, Gratis, propter Christum: non ut hæc particula, Gratis, excludat fidem præcedentem, & obedientiam legis sequentem, aut ut excludat poenitentiam & fidem, sed causam iustificationis & salutis adimit nostræ dignitati fidei & operum, & transfert in CHRISTVM, ut promissio, quòd uult ignosci propter Christum, sit certa Romanorum 4. Credere, poenitere, operari oportet, scilicet quia cum omnia fecerimus nos, seruimus inutiles, Luc. 17. id est, non debetur nobis iustificatio propter nostra opera operata, sed transfertur in Christum: propter illum promissa est misericordia. Hoc mysterium Dei, quòd uult Deus ignosci propter Christum, accepit & gloriatur Dauid se accepisse & intellexisse Psalm. 50. Occulta sapientia tuæ manifestasti mihi. & Christus Matthæi 2. gratias agit Patri, quòd absconderit hæc à sapientibus & prudentibus.

prudentibus, & reuelarit ea paruulis. Et Paulus 1. Corinth. 2. Loquimur Dei sapientiam, quæ abscondita est, mundo scilicet, quam nemo principum huius seculi cogauit: alioqui nunquam Dominum gloriæ crucifixissent. Scriptum est Esai. 64. quod oculus non vidit, nec auris audiuit &c. quæ præparauit Deus diligentibus illum, id est, Iesum Christum, & in eum credentibus. Vt igitur hoc mysterium toti mundo denunciatur, mandat Apostolis Marci vltimo: Ite in mundum vniuersum, & prædicate Euangelium omni creaturæ, &c. Magna gratia, publica illa denunciatio: maximus contemptus, non obedire Euangelio, Romanorum 10. & contemnere oblatam gratiam. Hæc igitur gratia promittitur & denunciatur omnibus: Ite, inquit, in mundum vniuersum: vt pœnitentia etiam omnibus denunciatur. Gal. 3. Conclufit Deus omnes sub peccato, vt omnibus misereatur. Sic etiam est vniuersalis promissio. Marc. 1. inquit Christus: Pœnitementi, & credite Euangelio, id est, quotquot auditis, quia Pater vult ignoscere peccata propter Christum: pœnitementi, cessate peccare. accedite & accipite hanc oblatam gratiam, vt saluemini. Est igitur Euangelium, prædicatio pœnitentiæ & reconciliationis propter Christum, propter quem etiam pronunciamus iusti, id est, accepti, & donatur nobis Spiritus sanctus & vita æterna: Igitur Euangelium est sermo, quo beneficium Christi nobis denunciatur. Reuelatio ergo illa Euangelij magna est, & cum omni gratitudine amplexanda, quæ Gentes & Iudæi nondum sciunt, neq; agnoscunt.

Euangelium docet primò & potissimum iustitiam 3.
 spiritualem, æternam, id est, non alligatam certis locis & personis, qualia sunt cæremoniæ, & iudicialia ac traditiones & Leuitici cultus: sed spiritualia opera, scilicet fiduciam D E I, timorem, inuocationem, dilectionem, gratiarum actionem, confessionem, chari-

tatem proximi, castitatem, mortificationem concupiscētiæ, munditiam cordis, humiliationem &c. Hęc sunt veri & proprii effectus vitæ spiritualis, quos docet & exigit Euangelium. Sic Rom. 14. Regnum Dei, inquit Apostolus, Non est cibus & potus, sed iustitia, pax, & gaudium in Spiritu sancto. Hos motus spirituales excitat Spiritus sanctus, vitam, & iustitiã æternam pariens in corde. Galat. 5. Fructus spiritus sunt &c. Verus igitur cultus ac potissimus, non est rituum externorum obseruatio, sed spirituales motus cordis, vt fides, inuocatio, patientia, dilectio proximi, gaudium conscientia, &c. sine illis interioribus motibus ac spiritualibus parùm profunt externæ obseruationes cæremoniarum &c.

Deindè Euangelium sicut non abolet naturas hominum, ita neq; res politicas & leges abolet, quia sine disciplina politica, natura hominum conseruari non potest. Insuper non requirit vnã aliquam certam formam, scilicet Moysaicam politiam, sed cõcedit in genere vt politijs omnium gētium, quæ ratione constitutæ sunt: Nam Euangelium docet de vita spirituali, & de rebus æternis, de vita & iniustitia æterna in animis. Luc. 17. Regnum Dei intra vos est, & nõ venit cum obseruatione. Hoc cum primis querere iubet Christus Mat. 6. Primùm querite regnum Dei & iustitiam eius, id est, fidem, timorem, patientiam, dilectionem &c. Hic Euangelium nõ abolet cæremonias & ritus propter finẽ ordinis, 1. Cor. 14. Omnia aut̃ honestè & secundũ ordinẽ fiant in vobis &c. abolet aut̃, quoad iustificationem, quæ in Christum transfertur.

Deindè docet Euangelium, vt externi fructus & opera respondeant internis motibus Spiritu sancti, vt fidei veræ in Christum respondeat opus, ne incantationes & delusiones diaboli obseruentur: Dilectioni, opus & res ipsa. 1. Ioan. 3. non diligamus verbo &c. Igitur qui odit, inuidus est, &c. Sic timori respon-

deat

deat: ne peccem: patientiæ, vt tolerem aduersa &c. Igitur exigit Euangelium, vt ad veram pietatem & iustitiam vitam nostram instituamus. Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem, illa confessio operum est: ideò dicit Matthæus, Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, &c. Et Luc. 6. Quid dicitis & vocatis me, Domine Domine, & non facitis quæ dico vobis?

Istis bonis operibus retinetur iustificatio & promissio salutis, deindè præmijs corporalibus & spiritualibus in hac & post hanc vitam ornatur, 1. Corint. 3. Vnusquisque iuxta laborem suum mercedem accipiet, scilicet secundùm gradus operum. 1. Corint. 15. Differt stella à stella, &c. Differt D E V S optima præmia sanctis ad futuram vitam. Vult enim hic exerceri eos ad mortificadum veterem hominem, Ephes. quarto. Postremò corpus castigatur operibus bonis, oratione, ieiunio, elemosyna, &c. Quarè Euangelium non solùm docet credere, sed etiam operari pia & bona opera, veram ac internam iustitiam primò, deindè fructus externos fidei, charitatis, timoris: Et hi fructus testantur, interiores motus spirituales esse præsentis.

Et si hoc verum sit, quòd quasdam cæremonias, genus cibi & vestimenti & feriarum nò doceat Euangelium: attamen propter iustitiam, si seruarentur, & cultum præcipuum D E I, vel ad laudem Dei, ad mortificationem carnis, vel seruitium proximi, non abolet ea Euangelium: potissimus tamen cultus sunt motus interni. Sic Christus non reijcit decimam anethi & cymini, sed arguit quòd maiora, id est, cordis motus negligerentur, id est, iustitia, fides, & misericordia, &c. Matt. 23. Sunt enim hæc instituta à patribus non ad iustificationem, sed propter alia opera & motus internos spirituales ac directiones cordis, quæ sub illis fiunt: Et illa maximè exigit Deus, quòd docet

Euangelium, id est, internum cultum & virtutes. Qui ergò illa externa abijcit, quid agit nisi vt etiam intus perturbet directionem cordis, maximè assueti illis traditionibus? Sic incensum, dirigit cor & excitat, vt se sicut fumus eleuet ad Deum: Sic sub alijs cæremonijs agimus causam Dei, quem inuocamus, honoramus, & fidem nostram protestamur, & deuotionem excitamus, atque animum erigimus. Hæc enim Deo placent, quæ sub illis aguntur cæremonijs, & illa assumuntur. Ideò oculos & mentem non oportet figere in id, quod videtur & auditur: sed in hoc, quod sub illis geritur & prætenditur, &c.

CAP. XXII.

ARGVMENTA.

1. *Quarè Deus dedit promissiones hominibus.*
2. *Quæ sit propria promissio Euangelij.*
3. *Quæ promissio sit propria legi siue operibus.*

DEVS fecit promissiones varias, & facit eas denunciari per verbum suum propter infirmitatem nostram, ne desperemus in tribulatione, scilicet peccati, quod angustiat conscientiam: mundi, qui pressura sua persequitur: & mortis, quæ minatur æternam damnationem. Voluit ergò Deus consolari & confortari fragilem nostram naturam, vt in omni casu vitæ haberemus, quò confugeremus. Ideò promisit ex gratuita sua misericordia nobis opem, vt in tali promissione consolaremur. Sic ait Apostolus Rom. 15. Quæcunque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, vt per paciētiam & consolationem scripturarum, spem habeamus. Nisi enim fecisset nobis Deus promissiones de sua gratia, ope & auxilio distribuendo, quis posset consistere à facie furoris?